

LUBLANSKE

NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sręda 23. d.

Sufhza 1798.

Nro. 25.

Lublana.

Od deshja inu snęga so vode tako velike postale, de so mostove semtarkje potergale. Most nad Vizham v' Logi se omajal, en teshek vof se je is njega svernili, komaj so ga ljudje rešili; drugi dan je bil most spet popravljen; osemindvajset let nepomnjo takeh vodá.

Kardinal Albani se je is Rima v' Terst perpelal; on je shalosten bolehen savol nadloge, katera se mu je v' Rimi skus franzose sgodila.

Sedaj so jeli rastreseni batallioni k' svojim regimentam hoditi, kakor je povele, de morejo

vsi regimenti vkup imęti vse svoje batallione. Satorej vidimo sledni dan soldate tukaj memo marširati; tudi poshilajo novinze inu osdravlene na Lashko, inu ih med regimente deęę.

Vsa zesarfka shovnerfhina prejema plazho po męri, kakor ob vojfknim zhasi, inu tudi Hravafhki regimenti imajo povele perpravleni biti, na prvi pokliz na noge stopiti, kamer bi treęba bilo.

Pęti Sufhza pishe franzoski general Shavenburg na franzoskiga poslanika Mengaud: Moji juniki so perfhli v' męsto Bern danaf ob eni popoldne. Ravno tako sglihanje, kakor sa męsto Soloturn. Boj je bil krivav. Tepli smo se po zęli poti od Fraubrun do Iesem. Smo prezej trudni. Dvajset shtukov inu devęet banderov smo pobrali na polji boja. Sovrashnik ima dosti merlizhov.

Turnov obristbatallion pride skoro is Dalmazie v' Forlanio k' svojmu regimentu.

Benęfhka deshela je dobila perpušhenje, de sme imęti sa svoj pezhat Lęva s' peretnizami, kakor popręd, inu kakor vfaka deshela pod Zesarjam svoj lastni pezhat ima; postavim Krajnska Orla s' eno glavo na perfih mesezov Mlaj s' ruđęzhimi inu rumęnimi bleki na shtir vogle.

Vse pisma poterdio, de franzosi so Shvajzarje premagali, inu so s' vojfko v' Shvajz perfhli.

Sveti

Sveti Ozhe Papesh je sbe smiraj v' mešti Siena pod Velikim Vajvodam Toskane. Ni svęditi, de bi kam drugam od tot dalaj shel.

Pęmzi inu Moravzi so pridni inu radodęlni; pretęzheno lęto je sa nekaj millionov platna, glashov, sukna, hmęla, inu shita vun prodajaniga; tedaj frędi v' vojski so nekaj millionov gotoviga denarja v' svoje deshele perdobili.

Dunej 17. Sushza.

Juri Veba Major per zefarfskih Bombardęrjih, je kulikor jef vęm en rojen Krajnez, on je skusi uzhenost inu sastopnost v' velike flushbe naprej pershel, defilih je kmętishkiga stanu; vezh bukv od męre inu matematike je pisal, per vojski sadobil krish Marie Theresie, je kojnik tiga ordna; inu Akademia v' mešti Mainz ga je med svoje uzhenе moshę pershtęla. Od mladosti je bil priden študent. Mladęnzhi tedaj imajo sgodaj modrost inu uk iskati; bodo per moshki starosti kruh, zhast, inu vesele dosęgli.

Lashko.

Svetvavzi v' Genovi so Visharjam oblast dali, shęherniga ob flushbo djati, ja tudi is deshele isgnati, katerikol dolshnosti svojiga stanu nedopolni, naj bode mafhnik, ali shkof, al per pravdnh opravih.

Skusi Bologno so sadne dni Svizhana franzoski soldatje obilno shli v' Rimsko deshelo.

Kadar je Papesh v' mešti Siena is kozhie vun stopil, so ga peršhli posdravit Poglavar ti-ga mešta Martini, oberštar Malevolti, njegov Nuk inu nekaj Prelatov, kateri so pred njim se is Rima lešem perpelali. Njih Svetost so se do-dobro pozhutili, sedaj se natihama dershe. Na puštni dan so is Rima odrinili s' petim kozhiami; v' prvi so bili nih Svetost s' svojim Nukam Vaj-vod Braschi, kir je potle naprej mahnil, inu s' hišnim mojstram Caracciolo. V' drugi, tretji, inu zheterti kozhii so se pelali drushina inu flu-shabniki; v' peti je bila narpošrebnišhi domazha perprava. En rasdešlik franzoskih dragonarjov ih je spremlal notri do Toskanške meje. Rav-no ta dan je došti rimskih Prelatov prozh šhlo, inu neapolški pošlanik Principe Bellmonte se je v' Neapel povernil.

Na Pepelnizo so zerkvene zeremonie po na-vadi obhajali, v' kapeli S. Petra je shegnan bil pepel, Kardinal Livizzani je mašho pel. Vši šhtirnajšt Kardinali, kar ih je v' Rimi ostalo, so bili sraven per pepelenji.

Kardinal Papeshov general Vicari, to je Pa-peshovi Namestnik je v' Papeshovim imeni osna-nil, de je perpušheno zel pošt mešo jeshi, su-naj petkov, sabbot, kvaterne frede, inu dan pred Sh' Marnim v' pošti.

Pepelnizhni petek so franzosi obhajali v' Ri-mi shalošt po vbitim generali Dufot. General
Ber-

Berthier je rimsko deshelo v' okrajne rasdelil, prva okrajna je Ankona inu Urbino, druga Fermo inu Kamerino, tretja Perugia, zheterta Umbria, peta Sabina, shesta Campagna, sedma Rim.

Dokler se rezhi vstanove, je sedem konfulov postavljenih sa narvishi gosposko, vunder ne finejo nobene postave narediti, zhe jo franzoski general nepoterdi; oni prebivajo v' gradi Vatikani sraven Shen Petrove zerkve; v' fleherni okrajni postavio eniga komisarja na svojim mestu.

Sa deset million skudi se bode prodalo deshelniga inu zerkveniga premoshenja, namesti denarjov snajo shtir dele Papeshovih dolshnih pismov cedole dajati, katere to premoshenje kupio; cedole se bodo foshgale, de bo gotovi denar bol med ludmi hoditi sazhel.

Tri inu dvajseti dan je Mafseni pershel v' Rim namesti generala Berthier; Mafsenovi perhod, vnuostajanje vsakidane plazhe, inu druge take stvari so sturile nevolu franzoskim soldatam, oni so s' enim ozhitnim pisanjam na generale v' Rimi, inu na visharje v' Parisi sagodernali; v' gratkim bode flifhat, kajsen odgovor bo is Parisa pershel. Generali v' Rimi so mogli odjenati, soldatam plazho dati, inu jeti s' lepo ravnati.

Francia.

Med peterimi je pershla versta 26. Svizhazhana, de bo na tri mesze sa predsednika deshelan Merlin.

Pooblasteni is mesta Basel, inu Sive svęse v' Shva'zi so bili saflifhani od Visharjov; Tofkanski poslanik Corfini je slovo vsęl inu domu fhel.

General Desaix je 24. svizhana nasaj v' Paris perfhel, ves morfski bręg per brodi Brest preględal, se dolgo s' Bonapartam pogovarjal, inu fvet dęlal.

Visharji so dosti generalov ob flushbo djali, kateri so ta kraj Rajne na nęmfhkim ludi derli, denarje kovali, inu pojedine napravvali, plesali, inu v' preobilnosti shivęli.

Shvajz.

Shvajzarfska ręzh s' franzosmi je po ti versti fhla. Pervizh Baslejzi besędo pelali sa druge fhvajzarje pred generalam Brune, inu so se sa poroka postavili, de ih bodo poglihali. Potle so profili Soloturnzi na pomozh vse Kantone super na meji stojęzhe franzose; ravno tako pomozh so profili Bernzi. Franzos je Baslezam odgovoril, de ni mogozhe mir pervoliti, ampak franzosi pojdejo s' vojsko fkusi Basel pruti Soloturni inu Bern. Basel im je branil fkusi iti, inu se isprofiti ifkal, de bi noben franzos v' nih deshelo nestopal, sato ker Basel je dober perjatelj pruti franzосу. Pervi dan sufhza so franzosi po eni drugi poti prederli pruti Soloturnu. Bernzi so oblubili franzose bogati, inu oblastovanje prenarediti, kakor bo sa nih deshele narbol ka-

salo; al general Brune je to ponudbo terdoglavno savergel, inu otel, de imajo tako narediti svoje oblasti, kakor franzosi sapovędo; timzhafi bo obřtavił bolřhi kraje po Shvajzi. Zuriharji so pomozh poslali Bernzam drugi dan fufhza. Drugi kantoni so tudi pomozh perpravlali, inu do sedmiga fufhza poslali ględali.

Posniřhi pisma pravio, de je bilo vse preposno; shvajz je od franzosov povřod premagan, oni derejo notri, inu im bodo dali s'lopato po herbti.

Rařladt.

Nemzi so franzosam ponudili nekaj deshel, al ta kraj vode Mosell al uni kraj, kęr si sberejo.

Al franzosi so odgovorili: Dosti besedi smo shę sturili, enkrat naj bo konez! Nemzi naj dajo raslozhni odgovor, al pervolio v'mir na visho, kakor franzosi ozhejo, al ne.

Povędanje od slovęnskiga jesika.

Bohorizhova Grammatika se je rasgubila; Hypolitova je premalo med ludi perřhla. Slęherni piřavez je piřavez je krajnfko piřal, kakor se mu je sdęlo; nobeden ni ględal na eno stanovitno visho, vřtavo ali ręd. Piřarji popreřřhniga stoletja so se dosti derřhali po Bohorizhu, al v' sedajnim stoletji so rili naprej, inu s'krajnfkim piřanjam delali, kakor perřhizh s'męham.

Ozhe Marka en minih bosih Avgustinarjov klostra na dunejski zęsti v' Lublani rojen pred mestam vidiozh to nadlogo, je spisal eno novo grammatiko v' leti 1768. On je imel v' bukvishni tuga klostra Bohorizhovo, inu Hypolitovo grammatiko, vunder drugazhi je napravil svojo, njo na dan dai, inu rekel: de do njegovih zhasov she nobene krajnske grammatike ni bilo. Al potle smo svędeli, de on je imel poprejshe grammatike; satorej naj ględa sam gori, kako si je upal nerefnizo govoriti inu pisati.

Sabboto pred zvetno nedęlo 31. dan Sufhza sjutra od 9. do 12. ure bodo v' Kanzlii na Bledskim Gradi gospofkine shitne desetine na eno ali vezh let na lizitiranje v' shtant spushene; to je shitna desetina v' vaseh: Rezhiza, Pojsfhiza, Saspa, Rodolna, Nova vas, Sasero, Mlino, Bohinska Bela, Nomen, gorne inu spodne Gorjshe, Zhesfniza, Sredna Vas, inu Koprivnek. Naj pridejo ta dan lizitirat, kateri shelę kaj desetine v' shtant vsęti.

Vmeri so v' Lublani.

15. Sufhza.

Tamash Golob dęlovez, 48 l. na Polanah N. 46.

16. dan.

Bernard Mantl polizaj oględavza sin 1 l. na Polanah Nro. 62.

Martin Mrak koziashki sin, 2 l. na Predmęstji Nro. 78.

17. dan.

Jęra Lepizh vedova, 80 l. v' gospofki gasi Nro. 347.